

[Udenrigsministeren.]

I Juli Kvartal var der en Tilbagegang paa Grund af svigtende Køb, og Køb er jo Forudsætningen for vor Udførsel, og da man stod lige i Begyndelsen af September under Forhandlingerne og skulde til, at tilrettelægge Udførselen for Oktober Kvartal, saa det endnu ud til, at Købene ogsaa i den følgende Tid vilde blive udfredsstillende. I hvert Fald var baade de tyske og de danske Forhandlere af denne Opfattelse; fra tysk Side hævdedes den med Styrke, og Tallene var saadanne, at man ikke fra dansk Side kunde bestride Rigtigheden heraf. Følgen blev, at man ved Fastsættelsen af Smørkontingentet for den allerførste Del af Oktober Kvartal viste sig forsigtig og foretog en ganske betydelig Nedsættelse. Saa skete der imidlertid dette, at der med Hensyn til vore Indkøb i Tyskland i Løbet af September Maaned foregik et ganske tydeligt Omslag til det bedre, og da Forhandlerne mødtes igen i Begyndelsen af Oktober for at fastsætte det endelige Program for Oktober Kvartal, gav Tallene dem en saa fortrøstningsfuld Stemning, at de mente det rigtigt paa Grundlag deraf at sætte hele vort samlede Udførselsprogram, og følgelig ogsaa Smørprogrammet, betydeligt højere, end man havde turdet regne med kort Tid i Forvejen. Derved kom den for os i sig selv ønskelige Fremgang.

Men det, det ærede Medlem særlig fæstede Opmærksomheden ved, var den Forskel, der paa den Maade blev mellem Smørdørselen i een kort Tid og i en følgende kort Periode. Og det skal jeg give det ærede Medlem ganske Ret i, at det er uheldigt, at saadanne Svingninger kan forekomme. Vi bestræber os derfor altid under Forhandlingerne paa i saa høj Grad som muligt at undgaa det, men Tallene kan forme sig saaledes i Kraft af Bevægelserne i Indførselen, som vi ikke er Herre over, at Svingninger bliver uundgaaelige, og det er en af Grundene til, at jeg for mit Vedkommende bestandig har haft en særlig Interesse for en Tanke, som jeg nogle Gange har prøvet paa at vinde Tilslutning til, nemlig denne, at man igennem Kølehuse skulde gøre sig i højere Grad uafhængig af den Art Svingninger, end man nu er. Jeg ved imidlertid, at der i hvert Tilfælde i nogle Landbrugs-kredse gør sig Betænkeligheder gældende over for denne Fremgangsmaade, Betænkeligheder, som det aldrig er lykkedes mig helt at forstaa, men som i hvert Fald indtil dette Øjeblik har ført til, at de Tilløb, der paa dette Omraade er gjort, ikke er blevet ført igennem.

Fra dette særlige Spørgsmaal vendte det ærede Medlem sig til Problemet mere i Almindelighed, idet han fremhævede, at jeg jo nok havde lagt Mærke til Udtalelser af Landbrugsraadets Præsident, som gik ud paa, at Regeringen stillede sig hindrende i Vejen for større Salg til Tyskland, at det Program, der for 1938 opstilledes for Samhandelen med Tyskland, fra Regeringens Side blev presset ned til det mindst mulige under de mest energiske Protester fra Landbrugets Repræsentanter; man ønskede i den Anledning en udførlig Redegørelse af mig. Jeg skal derfor gerne give en Fremstilling af, hvorledes Forholdet virkelig har været.

Der opstilles hvert Aar i denne Tid af de forskellige Grene inden for Landbruget en Række Ønsker, som skulde være Udtryk for Landbrugets Salgsbehov for hver af Grupperne, for Smør og Æg, for Svin og for Kød. Dette er jo kun naturligt, og det er endda naturligt, at disse Ønsker kommer til at ligge højt, meget højt over, hvad der findes praktisk Mulighed for at gennemføre, naar vi staar over for den Kendsgerning, at Tyskland kun kan betale med Varer, at disse Varer for en stor Del er Varer, som vi ogsaa maa indføre fra England, og saaledes, at det er udelukket for os at tilsidesætte Hensynet til England og Hensynet til Tyskland. Vedblivende er det jo saaledes, at vor samlede Udførsel til England ligger omfrent 3 Gange saa højt som vor samlede Udførsel til Tyskland. Dertil kommer endelig, at disse Varer for en meget væsentlig Del er Varer, som fra gammel Tid i stort Omfang fremstilles herhjemme.

Naar man derimod taler om Programmet, saa taler man om noget andet end disse Ønsker og dette Udførselsbehov. Programmet er i Modsætning dertil bygget paa en Vurdering af de praktiske Muligheder, der kan antages at være for Udførselen i det Aar, man drøfter. Denne Vurdering foretages af de danske og de tyske Forhandlere i Raadslagning med Repræsentanter for de forskellige Erhverv og forskellige Ministerier. Dette Program er altsaa ikke noget, som afhænger af Regeringens frie Beslutning, ikke noget, som Regeringen kan presse ned eller ønske at presse ned. Det bestemmes af de faktiske Forhold, af en nøgtern Vurdering af, hvilke Muligheder der foreligger for vor Udførsel.

Dette Program blev for Aaret 1938 ansat meget optimistisk, nemlig 20—30 Mill. Kr. højere, end man var naaet i Aaret 1937. Naar jeg siger, at dette var optimistisk, gør jeg det, fordi 1937 var et Aar med store Betingelser for Indførsel fra